

**Kvartalni pregled stavova sudske prakse sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini¹
od 01. april do 30. juna 2025. godine.**

➤ **Građansko materijalno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
STVARNO PRAVO			
Predmet prava vlasništva STICANJE VLASNIŠTVA	Pokretne stvari Sticanje prava vlasništva	Iako je upis promjene vlasnika u javnom registru za vozila po zakonu obavezan i kršenje te obaveze povlači prekršajnu odgovornost, isti upis nema konstitutivan, nego deklaratoran karakter.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Mal 130218 22 Gž
Predmet prava vlasništva	Pokretne stvari	Izvod iz registra organa nadležnog za vođenje evidencije o registrovanim vozilima i vlasništvu na vozilima nije nepobitan dokaz vlasništva na vozilu i kao i svaka druga javna isprava se može osporavati, budući da ta evidencija ne mora nužno odražavati stvarno stanje vlasništva, što znači da je upisani vlasnik vozila ovlašten dokazivati da nije ujedno i stvarni vlasnik.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Mal 130218 22 Gž
Na temelju zakona	Održaj	Do stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima, pravo svojine se nije moglo steći održajem na stvari u društvenoj (državnoj) svojini.	Vrhovni sud Republike Srpske 60 0 Ps 032586 24 Rev
Na osnovu zakona Sticanje vlasništva	Dosjelost Sticanje prava vlasništva	Sud nema osnovu utvrđivati savjesnost posjeda tužiteljice ako savjesnosti njenog posjeda druga strana nije uopšte prigovarala niti je tokom postupka dokazivala nesavjesnost posjeda.	Vrhovni sud Federacije BiH 33 0 P 085938 25 Rev

¹ Presude navedene u dokumentu možete naći na Portalu sudske prakse (E-sentenca) koji je dostupan na linku <https://sudskapraksa.pravosudje.ba/>. Portalu takođe možete pristupiti i preko internet stranica sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini, odnosno internet stranice Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

Susvojina	Susvojina	Svaki od suvlasnika ima pravo na sudržavinu zajedničke stvari i da se njome koristi bez povrede prava ostalih suvlasnika.	Vrhovni sud Republike Srpske 90 O P 061655 24 Rev
Vlasništvo	Pretvorba društvenog vlasništva	Po Zakonu o nacionalizaciji sve gradsko građevinsko zemljište je bilo društvena svojina i nije postojala zakonska mogućnost privatnog vlasništva na tom zemljištu, a vlasnici stambenih zgrada su mogli imati samo pravo besplatnog korištenja zemljišta koje pokriva zgrada i zemljišta koje služi za redovnu upotrebu te zgrade i to dok na tom zemljištu postoji zgrada (privatno vlasništvo na gradskom građevinskom zemljištu je uvedeno tek Zakonom o građevinskom zemljištu tj. 2003. godine).	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 481426 25 Rev
OBLIGACIONO PRAVO			
Naknada nematerijalne štete	Zbog neosnovanog lišenja slobode i mjera zabrane	Troškovi pribavljanja hipoteke u svrhu jemstva za puštanje iz pritvora su troškove za koje postoji objektivna odgovornost države u smislu odredi ZKP koje propisuju pravo na naknadu štete, rehabilitaciju i ostvarenje drugih prava lica neopravdano lišenih slobode.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 044189 24 Gž
Naknada nematerijalne štete	Zbog neosnovanog lišenja slobode i mjera zabrane	Zakovitost lišenja slobode i pritvora treba razlikovati od osnovanosti pritvora, jer se zakovitost lišenja slobode cijeni isključivo prema procesnim odredbama kojima se uređuje pritvor, dok se osnovanost lišenja slobode cijeni prema krajnjem ishodu krivičnog postupka.	Vrhovni sud Republike Srpske 95 O P 081969 24 Rev
Naknada nematerijalne štete	Zbog neosnovanog lišenja slobode i mjera zabrane	Neosnovano lišenje slobode i mjere zabrane, iako formalno zakonite u trenutku izricanja, predstavljaju osnov za naknadu nematerijalne štete kada je lice pravosnažno oslobođeno, jer su time povrijeđena zaštićena lična prava i dostojanstvo. Država odgovara, za prouzrokovane psihičke ili druge nematerijalne štete i u uslovima zakonite primjene, ako se dokaže da nije bilo osnova za krivično gonjenje.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 040272 25 Gž
Naknada nematerijalne štete	Zbog povrede na radu i u vezi sa radom	Sama činjenica da je šteta nastala na radu ili u vezi sa radom ne znači da je proces rada bio uzrok štete i da je stoga za štetu odgovoran poslodavac, već je radnik u svakom konkretnom slučaju dužan dokazati da mu je štetu prouzrokovao poslodavac, a koje će činjenice dokazivati zavisi od toga da li je šteta nastala u vezi sa opasnom stvari ili	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 140679 23 Gž

		opasnom djelatnosti poslodavca (kada poslodavac odgovora po principu pretpostavljene uzročnosti-objektivna odgovornost za štetu) ili iz drugih razloga (kada poslodavac odgovora po principu dokazane uzročnosti-subjektivna odgovornost za štetu).	
Naknada nematerijalne štete	Zbog povrede na radu i u vezi sa radom	Hronični umor i iscrpljenost radnika, kao posljedica propusta poslodavca u organizaciji rada, odnosno nepoštovanju ograničenja u određivanju prekovremenog (noćnog) rada, može biti osnov za odgovornost poslodavca za štetu prouzrokovanu radniku s tim u vezi, a po principu dokazane uzročnosti (subjektivna odgovornost za štetu).	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 140679 23 Gž
Naknada nematerijalne štete	Zbog povrede na radu i u vezi sa radom	Jednako kao i kod klevete, za utvrđenje stepena i intenziteta duševnih bolova zbog uvrede, prema ustaljenoj sudskoj praksi sudova u Distriktu koja je potvrđena i od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u postupku nije potrebno provoditi vještačenje, već se ova relevantna okolnost dokazuje drugim adekvatnim dokaznim sredstvima.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 131183 22 Gž
Naknada nematerijalne štete	Zbog tjelesnih povreda	Kako se procentom umanjena životne aktivnosti ukazuje za koliko procenata je smanjena životna aktivnost, to podrazumjeva, da jedan te isti procenat umanjena životne aktivnosti, neće značiti i istu naknadu na ime duševnih bolova zbog umanjena životne aktivnosti, jer ista zavisi od intenziteta i trajanja duševne boli, shodno odredbama člana 200 ZOO.	Vrhovni sud Republike Srpske 84 O P 065895 24 Rev
Promjena povjerioca ili dužnika	Cesija	Valjanost ugovora o ustupanju se ispituje u odnosu na odredbe Zakona o obligacionim odnosima, po kojima je ovaj ugovor konsenzualni pravni posao koji nastaje i postaje perfektan samim sporazumom, bez neke daljnje radnje, a na novog povjerioca se prenosi obligaciono pravo ranijeg povjerioca da zahtijeva ispunjenje obaveze od dužnika iz osnovnog posla, zajedno sa sporednim pravima (hipoteka) kojima se obezbjeđuje osnovno potraživanje.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 135232 24 Rev
Naknada materijalne štete	Izmakla korist	Kada tužitelj svoj zahtjev za naknadu štete zasniva na tvrdnji da je on u pregovaračkom postupku sa prvotuženom za dosta nižu cijenu uradio idejni projekat jer je postojalo neformalno obećanje tuženih da će tužitelj učestvovati u izradi glavnog projekta, takvo obećanje i da je postojalo (a tužitelj izvedenim dokazima to nije dokazao), nije moglo proizvesti pravni učinak da tuženi imaju obavezu zaključenja ugovora za izradu glavnog projekta sa tužiteljem, a slijedom toga i njihovu odgovornost za naknadu štete tužitelju po tom osnovu.	Vrhovni sud Republike Srpske 60 O Ps 031847 24 Rev

Naknada materijalne štete	Naknada materijalne štete Privremeno oduzeti predmeti u krivičnom postupku	Izostanak odluke o vraćanju privremeno oduzetih predmeta u krivičnom postupku, ne može imati za posljedicu gubitak prava tužitelja da u parničnom postupku zahtijeva povrat stvari ili naknadu štete.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O P 376974 25 Rev
Ugovori	Ugovori	Ukoliko je predugovorom predviđen rok za zaključenje glavnog ugovora, sud ne može prema prirodi posla i okolnostima utvrđivati drugi rok.	Vrhovni sud Federacije BiH 33 O P 088895 25 Rev
Ugovori	Ugovor o građenju	Kada je zaključenju ugovora o izvođenju radova prethodio postupak izbora najboljeg ponuđača u skladu sa odredbama člana 44. do 76. Zakona o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 38/14), cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi se ne može mijenjati, izuzev, ako se u tenderskoj dokumentaciji predviđa odredba o promjenjivosti cijena i kao takva unosi u ugovor o javnoj nabavci.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 133924 24 Rev
Ugovori	Ugovor o građenju	Lice koje vrši dužnost nadzornog organa, označeno u ugovoru o građenju kao predstavnik naručioca, nije ovlašteno da u ime naručioca mijenja odredbe ugovora o obimu radova i cijeni.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 115500 25 Rev 2
Ugovori	Ugovor o kreditu	Kada tužitelj zahtijeva od tuženog kao glavnog dužnika isplatu novčanog iznosa u visini duga po ugovoru o kreditu, označavajući u tužbi kao pravni osnov naknadu štete iz razloga što je tuženi pravosnažno oglašen krivim za falsifikovanje isprava žiranta i pravosnažno je utvrđena ništavost ugovora o kreditu u odnosu na tog žiranta, o obligacionom odnosu parničnih stranaka i zastarjelosti tog potraživanja odlučuje se primjenom odredbi koje se odnose na dug po ugovoru o kreditu, jer se ne radi o naknadi štete.	Vrhovni sud Republike Srpske 73 O P 035617 24 Rev

Ugovori	Ugovor o kreditu	Ugovor o kreditu je formalni ugovor, te se za njegov nastanak zahtijeva pismena forma, a isto važi i za naknadne izmjene ugovora.	Vrhovni sud Republike Srpske 95 O P 068635 24 Rev 2
Ugovori	Ugovor o poklonu	Gruba neblagodarnost ne iscrpljuje se samo u izvršenju krivičnog djela na štetu poklonodavca, nego se pod tim podrazumijeva i ponašanje poklonoprimca prema poklonodavcu, ili njemu bliskom licu (bračnom supružniku, djeci, roditeljima). Potrebno je da neblagodarnost nosi poseban animozitet. Svaka neblagodarnost, moralna greška poklonoprimca prema poklonodavcu ne predstavlja razlog za opoziv poklona, već ta neblagodarnost mora biti gruba.	Vrhovni sud Republike Srpske 72 O P 098960 24 Rev
Dejstva obaveza	Ugovorna kazna	U slučaju raskida ugovora zbog neispunjenja obaveze povjerilac nema pravo da traži isplatu ugovorne kazne već može tražiti naknadu štete, pored vraćanja onoga što je dao drugoj strani i naknade eventualne koristi.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 327905 24 Rev
Ugovori	Ispunjenje u roku kao bitan sastojak ugovora	Kada su ugovorene mogućnosti produženja rokova (zbog viša sila...) i ugovorne kazne zbog kašnjenja, a posebno kada ugovori nisu imali ugovorene odredbe o raskidu ugovora zbog nepoštivanja rokova, niti su po prirodi ugovorenog posla rokovi bitan sastojak predmetnih ugovora (jer se radi o ugovorima o djelu), a tužitelj nije ni isticao prigovore vezano za probijanje rokova, ne nastupa raskid ugovora po zakonu.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 643066 24 Rev
Ugovori	Ispunjenje u roku kao bitan sastojak ugovora Ispunjenje u roku kao bitan sastojak ugovora	Upotreba termina „odmah po potpisivanju ugovora“ za obavezu isplate cijene izvršenih radova, sama po sebi, nema značenje ugovaranja raskidne klauzule, odnosno ugovaranje roka ispunjenja koji predstavlja bitan sastojak ugovora.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 917911 25 Rev
Ugovori	Ništav ugovor	Bez obzira na činjenični osnov istaknut u tužbi, ako sud utvrdi da je osporeni pravni posao ništav, usvojiće tužbeni zahtjev za utvrđenje njegove ništavosti.	Vrhovni sud Republike Srpske 90 O P 053936 25 Rev

Ugovori Obligacioni odnosi	Jemstvo Sticanje bez osnova	Spor po tužbi jemca-platca protiv dužnika, za kojeg je ispunio obavezu prema povjeriocu, rješava se primjenom odredbe o prelazu povjeriočevih prava na jemca i odredbe o pravu jemca da zahtijeva naknadu od dužnika, a ne primjenom odredbi o sticanju bez osnova.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 O P 127966 25 Rev
Ugovori	Akreditivi i bankarske garancije Rok važnosti bankarske garancije	Kad banka do završnog roka važnosti garancije „bez prigovora“ ne primi poziv korisnika garancije za isplatu, a taj rok pada u nedjelju, već primi zahtjev naredni radni dan, rok se ne produžava.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O Ps 416399 25 Rev
Ugovori Nastanak obaveza	Prividni ugovori Mane volje	Posljedica prividnosti ugovora je da on nije ni nastao, pa se u parnici ne može tražiti raskid prividnog ugovora niti se može tražiti njegovo poništenje. Prividnost ugovora može se isticati i prigovorom u parnici, a ne isključivo postavljanjem zahtjeva za utvrđenje prividnosti ugovora, odnosno zahtjeva da ugovor nema učinak među ugovornim stranama.	Vrhovni sud Federacije BiH 42 1 P 019417 24 Rev
Ugovori Nastanak obaveza	Prividni ugovori Mane volje	Stranka koja se poziva na prividnost ugovora i tvrdi da ugovor nema učinak među ugovornim stranama, mora u postupku dokazati stvarnu volju ugovornih strana, koja odstupa od teksta ugovora.	Vrhovni sud Federacije BiH 42 1 P 019417 24 Rev
Ugovori	Ovlaštenja prokuriste	Da bi prokurista društva mogao poduzimati pravne radnje u ime i za račun društva koje se odnose na prijenos i opterećenje nekretnina, nije dovoljno da u sudski registar gospodarskih društava bude upisan kao zastupnik bez ograničenja, već je nužno da ovlaštenje za prijenos i opterećenje nekretnina bude kao takvo posebno i izričito navedeno.	Vrhovni sud Federacije BiH 64 O P 061358 25 Rev

Ugovori	Osiguranje života	U slučaju kada su oštećeni pokrenuli parnični postupak radi naknade štete protiv osiguranika prije nego što je on naknadio štetu, trogodišnji rok zastare zahtjeva osiguranika prema osiguravaču počinje teći od dana kada su oštećeni pokrenuli parnični postupak protiv osiguranika. Ukoliko je osiguranik dobrovoljno naknadio štetu oštećenom, bez da su oštećeni pokrenuli parnični postupak, zastara teče od dana kada je osiguranik naknadio štetu oštećenim.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 972574 24 Rev
Dejstva obaveza	Pobijanje dužnikovih pravnih radnji	Pobijanju nije svrha da se oglasi nevažećom cijela pravna radnja i prema svim licima, nego da se proglasi bez dejstva samo prema povjeriocu koji pobija radnju i samo u mjeri potrebnoj za njegovo namirenje.	Vrhovni sud Republike Srpske 84 O P 071850 24 Rev
Dejstva obaveza	Pobijanje dužnikovih pravnih radnji	Neophodne pretpostavke pobijanja pravnih radnji dužnika su: dospelost i izvršnost potraživanja povjerioca, insolventnost dužnika, svijest o oštećenju povjerioca, te pravna radnja dužnika kojom se umanjuje njegova imovina u korist nekog trećeg lica. Teret dokazivanja navedenih elemenata pobijanja pada na povjerioca koji podiže paulijansku tužbu.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 O P 078232 25 Rev
Dejstva obaveza	Pobijanje dužnikovih pravnih radnji	U slučaju porodične paulijanske tužbe postoji neoboriva zakonska pretpostavka da je trećem licu bilo poznato da dužnik preduzetim raspolaganjem nanosi štetu povjeriocu.	Vrhovni sud Federacije BiH 53 O P 080462 25 Rev
Dejstva obaveza	Pobijanje dužnikovih pravnih radnji	Povjerilac nije dužan prije pokretanja postupka po tužbi za pobijanje pravne radnje dužnika pokušati namiriti svoje potraživanje u izvršnom postupku.	Vrhovni sud Federacije BiH 53 O P 080462 25 Rev
Prestanak obaveze	Zastarjelost	Mada je Ugovor o dozvoljenom prekoračenju po transakcionom računu, po svom karakteru ugovor o kreditu, u smislu odredaba člana 1065 ZOO, potraživanja po osnovu istog zastarjevaju prema odredbama člana 371 ZOO, jer se ne radi o privremenim i povremenim potraživanjima.	Vrhovni sud Republike Srpske 80 O P 138582 24 Rev

Prestanak obaveze	Zastarjelost	Kada je izvršni postupak obustavljen zbog razloga koji leže isključivo na izvršeniku i na šta tražitelj izvršenja nije imao uticaja, tada pokretanje izvršnog postupka ima za posledicu prekid zastare i zastarni rok počinje ponovo teći nakon što rješenje o obustavi izvršnog postupka postane pravomoćno. Gubitak aktivne legitimacije tražitelja izvršenja za dalje vođenje izvršnog postupka, uslijed čega je izvršni postupak obustavljen, predstavlja razlog koji leži isključivo na tražitelju izvršenja i stoga podneseni prijedlog za izvršenje ne dovodi do prekida zastarjelosti potraživanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 O P 127966 25 Rev
Obligacije (obaveze)	Sticanje bez osnova	Prema pravilima o sticanju bez osnova potrebno je, da među subjektima određenog materijalno-pravnog odnosa postoji pravna veza u pogledu pravnog osnova, na osnovu koga je došlo do smanjenja imovine jednog subjekta i povećanja imovine drugog. Ako među subjektima prava nema pravnog osnova za izvjesno smanjenje i povećanje imovine, ili ako je osnov kasnije otpao, onda svaki subjekt drži bez osnova ono što je primio, te je u tom slučaju neosnovano osiromašeni ovlašten da traži da mu lice koje se neosnovano obogatilo vrati dio imovine koji je prešao u imovinu tog lica.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O Mal 354089 24 Rev
Osiguranje	Regresni zahtjev	U zakonskoj subrogaciji ispunilac nema niti može imati svojstvo dužnika, za postojanje tog oblika subrogacije, uslov je da treće lice ispunio obavezu dužnika.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 344934 25 Rev
Prestanak obaveze	Ispunjenje	Da bi se rok za ispunjenje obaveze smatrao bitnim sastojkom ugovora, nije dovoljno samo ugovoriti određeni rok za ispunjenje, nego i predvidjeti da će se ugovor smatrati raskinutim ako ne bude ispunjen u tom roku. ako to ne proizlazi iz načina označavanja roka. („fiksno“. „najkasnije“...) ili same prirode ugovora.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 O Ps 165889 24 Rev
Promjena povjerioca ili dužnika	Cesija	Cedent koji je cedirao svoju tražbinu, prestao je biti tuženikov vjerovnik pa nije aktivno legitimisan da u postupku traži njenu isplatu od tuženika.	Vrhovni sud Federacije BiH 55 O P 006463 24 Rev

Promjena povjerioca ili dužnika	Preuzimanje duga Preuzimanje duga - sporedna prava	Osnovno dejstvo ugovora o preuzimanju duga jeste da umjesto ranijeg dužnika, koji se potpuno oslobađa svoje obaveze, povjeriocu ispunjava obavezu preuzimalac. Osnov ugovora o preuzimanju duga značajan je samo za unutrašnji odnos između dužnika i preuzimaoca i može biti poklon, zajam, već postojeći dug i sl.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 O Ps 087972 25 Rev
Osiguranje	Osiguranje od odgovornosti	Tužiteljica koja je zadobila povrede u saobraćajnoj nezgodi za koju je isključivo kriv njen supružnik kao vozač i osiguranik, ima pravo na naknadu pretrpljene štete od osiguravača, osim one na stvarima, jer ima status trećeg lica.	Vrhovni sud Republike Srpske 92 O P 058727 25 Rev
PORODIČNO PRAVO			
Imovinski odnosi Obligacioni odnosi	Bračna/vanbračna stečevina Sticanje bez osnova	Ulaganje u smislu adaptacije porodične stambene zgrade, koja predstavlja posebnu imovinu jednog bračnog druga, a koju su bračni drugovi izvršili u toku trajanja bračne zajednice ne može biti osnov za sticanje prava vlasništva, odnosno suvlasništva drugog bračnog druga, već je osnov za obligacionopravno potraživanje, o kojem se raspravlja i odlučuje shodnom primjenom zakonskih normi koje uređuju institut sticanja bez osnova.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 135276 24 Gž
Imovinski odnosi	Imovinski odnosi bračnih partnera	Za nastanak zajedničke imovine potrebno je da se ispune dvije pretpostavke: prva - da je riječ o imovini stečenoj za vrijeme trajanja bračne zajednice i druga - da se radi o imovini nastaloj „radom“ bračnih supružnika. Pojam rada ne treba shvatiti u užem smislu samo kao ekonomsku kategoriju već se taj pojam odnosi i na tzv. „posredni rad“ kojim jedan supružnik, pomažući drugome u obavljanju raznih poslova u domaćinstvu, ovome omogućava da realno stiče prihode.	Vrhovni sud Republike Srpske 86 O P 047122 24 Rev
Imovinski odnosi	Imovinski odnosi bračnih partnera	Bračnu stečevinu mogu predstavljati samo udjeli člana privrednog društva, a ne privredno društvo.	Vrhovni sud Federacije BiH 55 O P 005788 24 Rev
Imovinski odnosi	Bračna/vanbračna stečevina	Postojanje statusa člana privrednog društva je preduslov postojanja i ostvarenja svih prava prema društvu, pa supružnik koji nije stranka u osnivačkom ugovoru, ne može steći ni imovinska prava prema društvu. Unošenjem uloga jednog supružnika u društvo ne može se konstituisati člansko pravo u društvu njegovom supružniku, a slijedom toga ni pravo na isplatu njegove dobiti drugom supružniku koji nije osnivač društva, pa ta dobit ne predstavlja zajednički stečenu imovinu u braku.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 338875 24 Rev

Imovinski odnosi	Bračna/vanbračna stečevina	Ugovor o doživotnom izdržavanju je aleatorni dvostrano teretni ugovor, pa činjenica da je ugovor kao davalac izdržavanja zaključio jedan od supružnika ne vodi zaključku da je imovina stečena tim ugovorom njegova posebna imovina, ako su obaveze iz ugovora izvršavane na teret zajednički stečene bračne imovine.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 O P 111930 24 Rev
Odnosi roditelja i djece	Prava i dužnosti roditelja i djece	S obzirom na pravo djeteta da odrasta uz oba roditelja, ne može se zbog nedostatka komunikacije između roditelja djeteta i njihovog međusobnog nerazumijevanja, uskratiti pravo maloljetnog djeteta na održavanje ličnih odnosa sa roditeljem, sa kojim ne živi.	Vrhovni sud Republike Srpske 95 O P 088826 25 Rev
Izdržavanje	Izdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika	Obaveza izdržavanja maloljetnog djeteta utvrđuje se prema potrebama djeteta, cijeneći njegov uzrast i sredinu u kojoj živi, i prema mogućnostima lica koje se obavezuje na plaćanje izdržavanja, pri čemu visina plate tog lica nije ograničavajući faktor jer je ono dužno uložiti dodatne napore za ostvarenje prihoda kako bi na najbolji način zaštitio interes maloljetnog djeteta.	Vrhovni sud Republike Srpske 73 O P 046948 25 Rev
NASLIJEDNO PRAVO			
Prelazak ostavine na nasljednike	Nedostojnost za nasljeđivanje	Za razliku od isključenja iz naslijeđa nasljednika koje mora biti izraženo nesumnjivo u testamentu ili ugovoru o nasljeđivanju od strane ostavioca, na nedostojnost ostavinski sud u pravilu, sa zakonom propisanim izuzetkom, vodi računa po službenoj dužnosti.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 122884 23 Gž
Nasljeđivanje na osnovu testamenta	Usmeni testament	Za valjanost usmenog testamenta neophodno je da je nastao u izuzetnim – vanrednim okolnostima, usljed kojih nije bilo moguće zavještati ni u jednom drugom pismenom obliku. Bitno je da su te vanredne okolnosti takve da ostavilac u njima nije mogao drugačije izjaviti posljednju volju. Bolest i životno doba ostavioca, sami za sebe, ne predstavljaju izuzetne prilike zbog kojih ostavilac nije mogao sačiniti pismeni testament, ako je ostavilac prema mjestu u kome je živio i prema sredini u kojoj se kretao, objektivno i subjektivno imao mogućnost da sastavi pismeni testament.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 350112 24 Rev
PRIVREDNO PRAVO			
Privredno pravo	Osnovni kapital i ulazi	Pod sticanjem i raspolaganjem imovinom velike vrijednosti privrednog društva, smatra se prenos ili više povezanih prenosa, čiji je predmet sticanje ili raspolaganje od privrednog društva imovine čija tržišna vrijednost u trenutku donošenja odluke	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 123897 24 Rev 2

		predstavlja najmanje 30 % od knjigovodstvene vrijednosti imovine iskazane u posljednjem godišnjem bilansu stanja.	
Privredno pravo	Stečaj	Parnice o potraživanjima stečajnih povjerilaca koje su bile u toku, prekidaju se po samom zakonu otvaranjem stečajnog postupka, a nastavljaju se samo u slučaju osporavanja potraživanja stečajnog povjerioca u stečajnom postupku, pa i u slučaju kada je stečajni povjerilac pokrenuo parnicu prije otvaranja stečajnog postupka.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 0 Ps 141734 24 Rev
PRIVREDNO PRAVO	Izlučni povjerioci	Lice koje ima pravo na izdvajanje stvari koja ne pripada stečajnom dužniku (izlučni povjerilac) nije stečajni povjerilac i pravo tog lica na izlučenje predmeta, utvrđuje se prema posebnim propisima.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 0 Ps 133623 24 Rev
RADNO PRAVO			
RADNO PRAVO	Zabrana diskriminacije	Diskriminacija podrazumijeva nejednako postupanje prema jednakima, odnosno nepovoljnije postupanje prema licima ili grupi lica u istoj ili sličnoj situaciji, pa ukoliko je u tužbi označen nepodoban komparator za utvrđivanje diskriminacije, to će dovesti do odbijanja tužbenog zahtjeva.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 0 Rs 396004 25 Rev
Pobijanje ugovora sa ponudom izmijenjenih uslova	Pobijanje ugovora o radu sa ponudom izmijenjenih uslova	Kad radnik ne prihvati ponudu izmijenjenog ugovora o radu, ponuda poslodavca se pretvara u redovni otkaz ugovora o radu koji se prosuđuje po odredbama koje propisuju poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 0 Rs 184441 25 Rev 2
Zaštita radnika	Za isplatu naknade plate za vrijeme prekida rada	U slučaju kada je pravosnažnom presudom utvrđena nezakonitost otkaza ugovora o radu i naloženo poslodavcu da radnika vrati na posao, propust radnika da blagovremeno u izvršnom postupku zahtijeva povratak na rad nema za posljedicu gubitak prava da zahtijeva naknadu plaće za period od momenta nezakonitog otkaza do isteka roka u kome je mogao tražiti vraćanje na rad.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 Rs 574295 25 Rev

Otkaz ugovora o radu	Otkaz ugovora o radu zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga	Poslodavac nije u obavezi vršiti konsultacije sa Vijećem zaposlenika ili sindikatom kada je otkaz ugovora o radu dat iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, trojici radnika, jer je ta radnja propisana samo ako je najmanje pet radnika dobilo otkaz.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 Rs 751085 25 Rev
Otkaz ugovora o radu	Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu	Povreda radne obveze zasnivanjem ili promjenom radnog mjesta na temelju falsificirane diplome, kontinuirana (trajna) je povreda radne obveze, zbog čega kod ove vrste povrede radne obveze nema mjesta pozivanju na primjenu objektivnog roka od godinu dana za otkazivanje ugovora o radu.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 0 Rs 102217 25 Rev
AUTORSKO PRAVO			
Pravo industrijskog vlasništva	Patent	Prilikom utvrđivanja obima isključivog prava priznatog patentom i određivanja produkta na koji se patent (zaštita) odnosi, pored pojmova koji su upotrebljeni u patentnim zahtjevima, potrebno je uzeti u obzir i opise i crteže koji su sastavni dio prijavljenog i priznatog patentnog zahtjeva.	Vrhovni sud Federacije BiH 45 0 P 044499 24 Rev

➤ Građansko procesno pravo

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
PARNIČNI POSTUPAK			
Revizija Troškovi postupka	Dozvoljenost/dop uštenost revizije Troškovi postupka	Strankama u postupku nije dozvoljeno da samostalno revizijom pobijaju pravosnažnu odluku drugostepenog suda o troškovima postupka.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O Ps 011642 24 Rev
Revizija	Dozvoljenost/dop uštenost revizije	Ne postoje procesno-pravne pretpostavke za odlučivanje o reviziji kada je stranka uspjela sa drugim vanrednim pravnim lijekom, prijedlogom za ponavljanje postupka, kojim je presuda ukinuta i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovni postupak.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 O P 173197 22 Rev
Tužba	Povlačenje tužbe	Kako je tužilac u momentu prijema poziva, 29.11.2021.godine, znao da na dan ročišta, 28.12.2021. godine, ima zakazan kontrolni pregled, a da je o tome obavijestio prvostepeni sud neposredno pred ročište, 27.12.2021. godine, pri čemu se radi o kontrolnom pregledu, za koji je bez značaja da li će se održati dan prije ili poslije u odnosu na termin kad je zakazan, ima se uzeti, da tužilac nije na savjestan i pošten način disponirao svojim pravima, zbog čega se njegov izostanak sa ročišta ne može smatrati opravdanim.	Vrhovni sud Republike Srpske 80 O P 081013 25 Rev 2
Prvostepeni postupak	Teret dokazivanja	Pravilo o objektivnom teretu dokazivanja se suštinski temelji na odredbama materijalnog prava koje su relevantne za odluku o tužbenom zahtjevu i pokazuje koju stranku pogađa posljedica okolnosti da određena činjenica bitna za nastanak njenog prava nije dokazana ponuđenim dokaznim sredstvima.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 372983 24 Rev
Prvostepeni postupak	Teret dokazivanja	Stepen sigurnosti je opća mjera utvrđenosti činjenica odlučnih za primjenu materijalno pravnih normi, odnosno za meritorno odlučivanje, pri čemu sigurnost treba shvatiti kao utvrđenost koja isključuje razumnu sumnju u postojanje nečeg drugog.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 O Ps 191500 25 Rev 2

Prvostepeni postupak	Teret dokazivanja	Teret dokazivanja autentičnosti potpisa na ugovoru, kao privatnoj ispravi, pada na stranku koja iz ugovora ili iz činjenice da je ugovor zaključen izvodi svoje pravo.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 O Ps 191500 25 Rev 2
PARNIČNI POSTUPAK	Presuđena stvar	Pravosnažno presuđena stvar ne dopušta ponovni postupak pred sudom niti suđenje po istoj stvari, a sud po službenoj dužnosti pazi da li je stvar pravosnažno presuđena i ukoliko je parnica pokrenuta o zahtjevu o kome je već odlučeno tužbu će odbaciti.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 130542 25 Rev
Odgovor na tužbu Dostava pismena	Dostava tužbe na odgovor Način dostave	Dostava putem objavljivanja pismena na oglasnoj tabli suda zbog promjene adrese može se vršiti samo za dalje dostave u parnici, dakle, samo u situaciji da je parnica pokrenuta (parnica počinje dostavom tužbe na odgovor) – tj. da je prethodno tužba (kao inicijalni akt kojim se pokreće parnični postupak) tuženom dostavljena na određenoj adresi (po pravilima o ličnom dostavljanju) i da je nakon toga tuženi promijenio adresu, a o toj činjenici propustio obavijestiti postupajući sud.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 151353 23 Gž
Troškovi postupka	Troškovi postupka	Troškovi sastava odštetnog zahtjeva po punomoćniku advokatu, upućenog osiguravajućoj organizaciji za naknadu nematerijalne štete po osnovu autoodgovornosti, ulaze u parnične troškove stranke, jer se u konkretnom slučaju radi o neuspjelom pokušaju zaključenja vansudske nagodbe odnosno o troškovima koji su učinjeni povodom postupka.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 129928 22 Gž 2
PARNIČNI POSTUPAK/SPOROVİ SA MEĐUNARODNIM ELEMENTOM			
MEĐUNARODN O PROCESNO PRAVO	Sporovi sa međunarodnim elementom	U slučaju kada je pravni odnos stranaka u sporu s međunarodnim elementom regulisan Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, za rješenje spora između ugovornog organa čije je sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine i inostranog dobavljača, koji je nastao iz takvog ugovora, mjerodavno pravo je Zakon o obligacionim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 O Ps 165889 24 Rev
VANPARNIČNI POSTUPAK			

Uređenje imovinskih odnosa	Dioba stvari i nekretnina u suvlasništvu	Vanparnični postupak diobe stvari i nekretnina u zajedničkom suvlasništvu ne može se voditi radi diobe posjeda, tj. samo na osnovu podataka o posjedu na nepokretnosti odnosno stvarima koje su predmet diobe.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O V 159087 24 Gž
Uređenje imovinskih odnosa	Dioba stvari i nekretnina u suvlasništvu Uticaj ulaganja na diobu stvari i nekretnina u suvlasništvu	Novčana ulaganja jednog suvlasnika u suvlasničku nekretninu koja ne mijenjaju visinu suvlasničkih dijelova, bez uticaja su na postupak diobe suvlasničke stvari, pa se presudom ne može osnovano obavezati drugi suvlasnik da mu ta ulaganja prizna u postupku diobe.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O P 245520 25 Rev
Uređenje imovinskih odnosa	Određivanje naknade za ekspropirane nepokretnosti	Kada se radi o bespravno sagrađenim objektima, raniji vlasnik ne može dobiti naknadu u visini tržišne cijene objekta, već samo u visini svojih ulaganja u objekte koji su mu ekspropisani i to pod uslovom da su objekti ispunjavali uslove za legalizaciju.	Vrhovni sud Republike Srpske 80 O V 041902 24 Rev 2
Uređenje imovinskih odnosa	Određivanje naknade za ekspropirane nepokretnosti	Postupak određivanja naknade za ekspropisane nepokretnosti sud vodi po službenoj dužnosti, što znači da i činjenice relevantne za odluku o naknadi utvrđuje po službenoj dužnosti.	Vrhovni sud Republike Srpske 77 O V 124435 25 Rev
IZVRŠNI POSTUPAK			
Prigovor	Prigovor trećeg lica	Tužitelj, kao treća osoba koja je založno pravo stekla nakon zabilježbe rješenja o izvršenju u zemljišnoj knjizi u korist tražioca izvršenja, ne stiče na predmetnoj nekretnini pravo koje bi sprječavalo pravo tražioca izvršenja da u izvršnom postupku namiri svoje potraživanje prodajom te nekretnine.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 612124 24 Rev

IZVRŠNI POSTUPAK	Prelaz potraživanja	Sud može odrediti (dozvoliti) izvršenje u odnosu na lice koje nije označeno kao povjeritelj u izvršnoj ispravi samo ako je do prenosa potraživanja došlo prije podnošenja prijedloga za izvršenje i ako to lice uz prijedlog za dozvolu izvršenja priloži odgovarajuću ispravu kojom dokazuje prelaz potraživanja.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O Ip 145460 24 Pž
STANDARDI ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA-EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA I OSNOVNIM SLOBODAMA			
EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA I OSNOVNIM SLOBODAMA	Član 8. Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske	Pravo na dodjelu doma (zamjenskog stana) nije zaštićeno konvencijsko pravo u smislu u čl. 8. stav 1. Konvencije, jer „pravo na dom“ predviđa zaštitu mirnog uživanja postojećeg prebivališta (stana koji se koristi ili se koristio).	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O P 381179 24 Rev
EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA I OSNOVNIM SLOBODAMA	Član 8. Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske	Montažni objekti-barake, mogu predstavljati dom u smislu odredbe člana 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.	Vrhovni sud Federacije BiH 56 O P 069908 24 Rev
Član 6. Pravo na pravično suđenje	Pristup sudu	Pasivno ponašanje privremenog zastupnika, koji nije pristupio niti na jedno ročište održano pred prvostepenim sudom može predstavljati povredu odredaba parničnog postupka i povredu prava na pravično suđenje.	Vrhovni sud Federacije BiH 33 O P 085938 25 Rev

➤ **Krivično materijalno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
OPĆI DIO			
Značenje izraza	Grupa organizirani kriminal za	Za ocjenu da li je u određenom slučaju učinjeno krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 342. stav 3. KZ FBiH nije dovoljno ograničiti se na zakonsku definiciju pojma „grupa za organizirani kriminal“ iz člana 2. stav 21. KZ FBiH nego je neophodno taj pojam dovesti u vezu sa zakonskim opisom tog krivičnog djela koji postojanje krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 3. KZ FBiH, osim uz određeno svojstvo učinitelja, veže za učinjenje bilo kojeg krivičnog djela propisanog zakonom u Federaciji.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 O K 021878 25 Kž 13
POSEBNI DIO			
KRIVIČNO PRAVO - POSEBNI DIO	Zloupotreba položaja ili ovlaštenja	Kada je u optužnici za krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine navedeno da je optuženi iskoristio svoj službeni položaj ili ovlaštenje pri sklapanju ugovora sa različitim fizičkim i pravnim osobama u određenom vremenskom razdoblju i da je time pribavio protupravnu imovinsku korist u određenom iznosu, bez konkretnog navođenja o kojim se ugovorima radi, odnosno sa kojim fizičkim i pravnim osobama i kada je sklopio te ugovore, činjenični opis djela u optužnici ne sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilaze zakonska obilježja tog krivičnog djela.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 O K 030957 22 Kžk

➤ **Krivično procesno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
OPĆE ODREDBE			
Mjere zabrane	Izricanje mjera zabrane	Kada je sud, odlučujući o prijedlogu tužitelja za produženje pritvora optuženom iz osnova člana 146. stav 1. tačka b) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, umjesto pritvora optuženom izrekao mjere zabrane sastajanja sa svjedocima, onda, povodom istog prijedloga tužitelja, nije bilo mjesta posebnim rješenjem optuženom dodatno izreći mjere zabrane napuštanja boravišta u smislu člana 140. stav 1. Zakona o	Vrhovni sud Federacije BiH 04 O K 015516 24 Kž 4

		krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine i ostale mjere zabrane iz člana 140a. istog zakona, zbog postojanja opasnosti od bjekstva, jer tužitelj nije predložio produženje pritvora iz osnova člana 146. stav 1. tačka a) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno zbog postojanja opasnosti od bjekstva.	
TOK POSTUPKA			
Žalbeni osnovi	Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama	Oglasivši optuženog krivim za krivično djelo Neovlašteno nabavljanje, posjedovanje, držanje, nošenje, trgovina, popravljavanje, modifikacija ili prepravljanje i posredovanje oružjem, bitnim dijelovima i municijom iz člana 73. stav 1. tačka a) Zakona o oružju i municiji Unsko - sanskog kantona, uz obrazloženje daje optuženi u svojoj sobi držao i krio pušku M 48 serijskog broja 14039 čije držanje je zabranjeno shodno Zakonu o oružju i municiji, prvostepeni sud je učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, propustivši određeno navesti po kojoj odredbi Zakona o oružju i municiji Unsko - sanskog kantona je zabranjeno držanje takvog oružja, jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 O K 017940 24 Kž
Postupak optuživanja	Sadržaj optužnice	Kada je u optužnici za krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine navedeno da je optuženi iskoristio svoj službeni položaj ili ovlaštenje pri sklapanju ugovora sa različitim fizičkim i pravnim osobama u određenom vremenskom razdoblju i da je time pribavio protupravnu imovinsku korist u određenom iznosu, bez konkretnog navođenja o kojim se ugovorima radi, odnosno sa kojim fizičkim i pravnim osobama i kada je sklopio te ugovore, činjenični opis djela u optužnici ne sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilaze zakonska obilježja tog krivičnog djela.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 O K 030957 22 Kžk
Žalbeni osnovi	Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu	Odbijanjem prijedloga odbrane za izvođenje dokaza pozivanjem isključivo na sadržaj dokaza kojeg odbrana osporava, bez navođenja razloga zbog čega je ta sadržina dokaza relevantna za odluku o prijedlogu, prvostepeni sud je povrijedio pravo optuženog na odbranu i počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 O K 045239 24 Kž 6

Žalbeni osnovi	Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu	Propuštanjem suda da na početku glavnog pretresa u ponovljenom suđenju nakon ukidanja prethodne prvostepene presude, postupajući tužilac pročitao optužnicu i da sud strankama i braniocima optuženih da mogućnost da izloži koncept odbrane odnosno uvodne riječi, povrijeđeno je pravo optuženih na pravično suđenje iz člana 6. stav 1., te iz člana 6. stav 3. tačka a) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kojim je svakom ko je optužen za krivično djelo garantovano pravo da detaljno bude obavješten o prirodi i razlozima optužbi protiv njega, kao i pravo na odbranu u smislu člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 O K 009806 23 Kž 3
POSEBNI POSTUPCI			
ZAKON O ODUZIMANJU NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM	O Funkcionalna nadležnost za određivanje privremenih mjera osiguranja	Nije povrijeđena odredba člana 17. stav 4. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom time što je sudija za prethodni postupak donio rješenje o određivanju privremene mjere radi osiguranja isti dan kada je podignuta i optužnica, obzirom da podizanje optužnice podrazumijeva pripremu i upućivanje optužnice sudiji za prethodno saslušanje - član 241. ZKP FBiH, a branitelj u žalbi ne tvrdi daje rješenje doneseno nakon što je optužnica upućena sudiji za prethodno saslušanje.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 O K 042084 24 Kž 14

➤ **Upravno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Upravno materijalno			
Pravila ponašanja u izbornoj kampanji	Utvrdjivanje odgovornosti za vođenje preuranjene izborne kampanje	Kod utvrđivanja postojanja preuranjene izborne kampanje dužnost Centralne izborne komisije BiH je da ocijeni, ne samo sadržaj objave na društvenoj mreži upućenoj sa naloga političkog subjekta, nego i formu, kontekst, način i vrijeme objave, jer preuranjena izborna kampanja može postojati i kroz neizrečenih političkih poruka.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 049231 24 Iž
Eksproprijacija	Stupanje u posjed prije pravosnažnosti rješenja	Kada je eksproprijacija nepokretnosti izvršena na osnovu Zakona o posebnom postupku eksproprijacije radi izgradnje auto-puta Banjaluka-Prijedor, a na osnovu kojeg je podnesen zahtjev za donošenje rješenja o ulasku u posjed nakon konačnosti rješenja o eksproprijaciji, to je onda neophodno cijeliti ispunjenost uslova za donošenje rješenja o ulasku u posjed prema tom zakonu.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 032213 23 Uvp
Eksproprijacija	Eksproprijacija preostalih nepokretnosti	Tačan je zaključak organa da stranka nakon što su od nje ekspropriisane određene nepokretnosti, nema privrednog interesa da koristi preostale, kada je utvrđeno da iste usljed izvršene eksproprijacije, imaju manju površinu, da su ostale između buduće trase auto-puta i rijeke, te da nemaju pristupnog puta, što je u konačnom dovelo do toga da je manipulisanje poljoprivrednom mehanizacijom na istim postalo otežano.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 008014 24 Uvp
Eksproprijacija	Zabilježba eksproprijacije	Kada su uz prijedlog za eksproprijaciju podneseni svi neophodni zakonom propisani dokazi, tada su ispunjeni uslovi da se izvrši zabilježba eksproprijacije u zemljišnim knjigama i drugim javnim evidencijama u kojima se vode podaci o nepokretnostima.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 005543 23 Uvp
Odbitak ulaznog poreza	Pravo na odbitak ulaznog poreza	Kada troškovi arbitraže (troškovi advokata i vještaka) nisu povezani s oporezivim prometom, pravo na odbitak PDV-a ne postoji.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 046071 25 Uvp

Pravila ponašanja u izbornoj kampanji	Prava i zabrane	Kada kandidat političke stranke ne dokaže tačan trenutak deaktivacije sponzorisanog političkog oglasa na društvenoj mreži koji ostaje vidljiv tokom izborne tišine, smatra se da je oglas bio aktivan u zabranjenom periodu te odgovornost za povredu izborne tišine snose i kandidat i politička stranka.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 051431 25 Iž
ZAKON O POSTUPKU INDIREKTOG OPOREZIVANJA BIH	Namirenje dospjelih indirektnih poreza u slučaju stečaja	U postupcima prinudne naplate indirektnih poreza, Zakon o stečajnom postupku se ne primjenjuje kao lex specialis u pogledu tretmana poreskog duga, jer isti ne predstavlja nužni trošak stečajne mase; dug nastao iz tekućeg poslovanja stečajnog dužnika smatra se običnim dugom stečajne mase na koji se primjenjuju pravila o redoslijedu naplate propisana Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 046744 25 Uvp
BRANILAČKO/B ORAČKA-INVALIDSKA ZAŠTITA	Stambeno zbrinjavanje	Uredbom o stambenom zbrinjavanju porodica poginulih boraca i ratnih vojnih invalida Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske je ograničen iznos nepovratnih novčanih sredstava koji stranci može biti dodijeljen za dogradnju, popravku i sanaciju stambene jedinice u njenom vlasništvu koja nije uslovna za stanovanje, a da li će biti dodijeljen odjednom ili u više navrata zavisi od stanja stambene jedinice.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 009277 24 Uvp
BRANILAČKO/B ORAČKA-INVALIDSKA ZAŠTITA	Prijevrema povoljnija starosna penzija	Ne može se korisniku prijevrema povoljnije starosne penzije na dostignutu visinu penzije u isplati, koja je utvrđena prije stupanja na snagu Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata, ponovo primijeniti isplatni koeficijent iz člana 10. stav 3. c. navedenog zakona, jer to ne bi bila dostignuta visina penzije u isplati, na koji iznos tužitelj u skladu sa članom 10. stav 2. istog zakona, zadržava pravo, nego će se u prijelaznom razdoblju od tri godine isplata penzija korisnicima prava izvršiti primjenom odgovarajućeg koeficijenta koji su navedeni u toj odredbi iz stava 3. navedenog člana.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 0 U 016095 24 Uvp
PRAVA IZ ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	Refundacija troškova liječenja	Pravilno je nižestepeni sud zaključio da osporenim aktu nedostaju razlozi zašto se tuženi opredijelio za refundaciju troškova izvedenog operativnog zahvata u iznosu od 30 % budući da se ovaj zahvat, koji je tužiteljica obavila u Novom Sadu, ne može na isti način obaviti u Republici Srpskoj, pa je prema tome s obzirom na činjenični aspekt konkretnog slučaja (liječenjem u Novom Sadu tužiteljici je sačuvan vitalni reproduktivni organ) nejasno iz kog razloga je tužiteljici odobreno samo 30% troškova izvedenog operativnog zahvata.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 009222 24 Uvp

IMOVINSKO- PRAVNI ODNOSI	Cijepanje parcele	Imajući u vidu da su radnje formiranja parcela, odnosno cijepanje parcela za potrebe eksproprijacije, a na osnovu Plana parcelacije za auto-put, u naravi tehničke radnje, kojima se s obzirom na njihov karakter ne dira u prava vlasnika parcela, prilikom izvođenja tih radnji se ne provodi ispitni postupak, niti održava usmena rasprava.	Vrhovni sud Republike Srpske 16 0 U 001631 24 Uvp
IMOVINSKO- PRAVNI ODNOSI	Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima	Komisija je u skladu sa članom 84. stav 1. tačka v) Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske i u vezi sa članom 46. stav 1. tačka v) Pravilnika o načinu osnivanja i održavanja premjera i katastra zemljišta pravilno postupila kada je utvrdila pravo svojine u korist tužioca, kao vjerovatnijeg vlasnika jer podaci iz katastarskog operata odgovaraju stvarnom stanju, dok je u skladu sa članom 85. stav 1. i 2. istog zakona stranku sa manje vjerovatnim pravom S.G. uputila na pokretanje parničnog, odnosno vanparničnog postupka o čemu je izvršena i zabilješka.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 032155 23 Uvp
IMOVINSKO- PRAVNI ODNOSI	Zabilježba izvršenja	U postupku izlaganja, odnosno osnivanja katastra nepokretnosti kao nove evidencije o nepokretnostima, nije odlučivano o upisu navedene zabilježbe izvršenja, već je ista, koja je u zemljišnoj knjizi već bila upisana 03.4.2019. godine, samo preuzeta i upisana u „V“ list privremenog lista nepokretnosti broj 1422 k.o. N. T., pa su neosnovani prigovori tužioca da se na predmetnim nepokretnostima nije mogao izvršiti upis navedene zabilježbe, o čemu je nižestepeni sud dao jasne i argumentovane razloge, koje kao pravilne prihvata i Vrhovni sud.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 033949 23 Uvp
POREZI, DOPRINOSI I TAKSE	Porez na dohodak	Pravilno je tuženi organ uplate vršene u periodu od 01.01.2015. do 31.12.2019. godine na tekuće, devizne i druge račune tužioca po osnovu „freelance“ poslova, a za koje tužilac nije dokazao da se radi o ličnim primanjima, plaćanju po osnovu poslova iz samostalne djelatnosti, autorskog i srodnih prava, prava industrijske svojine ili kapitala, svrstao u ostali dohodak i kao takav oporezovao.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 005578 23 Uvp
POREZI, DOPRINOSI I TAKSE	Porez na dohodak	Osnovicu poreza na dohodak nerezidenta koji ostvaruje prihod na teritoriji Federacije BiH od otuđenja nekretnina predstavlja isplaćeni dohodak, odnosno kupoprodajna cijena stana.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 U 012239 25 Uvp

POREZI, DOPRINOSI I TAKSE	Porez na dobit	Ukoliko jedno ili više društava istupe iz grupe kojoj je odobreno konsolidovano oporezivanje prije isteka roka od pet godina od dana odobrenja konsolidovanog oporezivanja, svi ostali članovi iz grupe su dužni platiti razliku poreza, koji bi bili dužni platiti da nisu koristili porezno konsolidovanje za cijeli period u kojem su plaćali konsolidovani porez u toj grupi.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 U 041708 25 Uvp
IZBORNI ZAKON BIH	Centralni birački spisak	Propust birača da uz prijavu i u naknadno ostavljenom prekluzivnom roku dostavi važeći dokument koji potvrđuje boravište u inostranstvu, zakonit je osnov CIK-u BiH da odbije upis birača na izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH, u kom slučaju biraču nije oduzeto biračko pravo nego mogućnost da glasa u mjestu privremenog boravka, van BiH.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 IŽ 048921 24 IŽ
PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE	Invalidska penzija	Kada je prilikom ocjene radne sposobnosti osiguranika, organ vještačenja u drugostepenom postupku, izmijenio nalaz, ocjenu i mišljenje vještaka u prvostepenom postupku i donio konačnu ocjenu, a da nije izvršio neposredni pregled stranke, došlo je do povrede pravila postupka koja je od uticaja na zakonitost osporenog akta.	Vrhovni sud Republike Srpske 15 0 U 005766 23 Uvp
PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE	Policijski službenici	Pravo na starosnu penziju po Zakonu o policijskim službenicima Federacije BiH može ostvariti policijski službenik samo ako je taj status imao u vrijeme podnošenja zahtjeva.	Vrhovni sud Federacije BiH 10 0 U 005998 24 Uvp
IMENOVANJE/R AZRJEŠENJE	Izbor i razrješenje opštinskih funkcionera	U obrazloženju osporenog akta se navodi sadržaj prijedloga četrnaest odbornika Skupštine, za opoziv tužioca sa funkcije predsjednika SO Bratunac, a u kojem se, pored pravnog osnova, uopšteno navode razlozi za opoziv, odnosno u istom je iskazano nezadovoljstvo radom tužioca, ali nisu navedene konkretne činjenice, odnosno nije navedeno o kojim konkretno nezakonitim odlukama se radi, koje odluke donesene na sjednici Skupštine ne poštuju niti postupa u skladu sa istim i dr., a čemu tužilac osnovano prigovara tvrdeći da se nigdje ne navodi kada i na koji način je prekršio zakon.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 009373 23 Uvp

Prostorno planiranje/uređenje i građenje	Građevinska dozvola	Ugovor o koncesiji nije dokaz o pravu građenja na zemljištu koje je u vlasništvu Bosne i Hercegovine, jer je raspolaganje državnom imovinom privremeno zabranjeno, pa se za gradnju mini hidroelektrane na takvom zemljištu nije mogla izdati građevinska dozvola.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 0 U 021250 25 Uvp
ZAKON O DRŽAVNOJ SLUŽBI U INSTITUCIJAMA BIH	Ocjena rada državnog službenika	Državni službenici dužni su voditi računa o zaštiti svojih prava iz rada i u slučaju izostanka utvrđivanja godišnje ocjene rada, dužni su podnijeti žalbu u roku propisanom podzakonskim aktom.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 048131 25 Uvp
Upravno materijalno pravo	Vozačka dozvola	Vraćanje deponovane vozačke dozvole, nakon isteka trajanja izrečene mjere oduzimanja iste, nije uslovljeno plaćanjem svih u Registru evidentiranih novčanih kazni i troškova, već je to samo uslov za izdavanje i produženje važnosti vozačke dozvole.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 U 157003 23 UŽ
Upravni postupak			
Ponavljanje/Obnova postupka	Pokretanje ponavljanja/obnove postupka	Odluka UO Univerziteta u I.S. kojom je odbijen zahtjev tužiteljice – redovnog profesora Pravnog fakulteta P. za preispitivanje odluke rektora Univerziteta kojom je otkazan ugovor o radu na neodređeno vrijeme predstavlja upravni akt u smislu člana 51 stav 1 i 2 Zakona o visokom obrazovanju, pa je protiv te odluke dozvoljen prijedlog za ponavljanje upravnog postupka okončan donošenjem navedene odluke.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 005552 23 Uvp
NADLEŽNOSTI	Delegacija nadležnosti	Činjenica da je tužiteljica u predmetnom upravnom sporu u tazbinskom srodstvu sa službenicom u sudu, kojem je podnesena tužba, nije okolnost koja bi samo iz tog razloga uzrokovala delegaciju drugog suda, niti sama za sebe dovodi u sumnju ispravnost rada i nepristrasnost sudija tog suda, a posebno što na bilo koji način nije ukazano da neko od stranaka sumnja u objektivnost i nepristrasnost tog suda.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 008763 25 R

DOSTAVLJANJE PISMENA	Obavezno lično dostavljanje pismena	Ne može se odbaciti tužba tužitelja kao neblagovremena na osnovu „saznanja za odluku“, ako nema dokaza o neposrednom uručenju te odluke, odnosno potpisane dostavnice o uručenju. Ako nema dokaza da je pismeno uručeno lično tužitelju, ide se u korist stranke i omogućava mu se sudska zaštita.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 0 U 016541 25 Uvp
IZVRŠENJE RJEŠENJA ZAKLJUČAKA	Zastara izvršenja	Rok zastare od pet godina za traženje izvršenja rješenja se ne može primijeniti na traženje reizvršenja rješenja, jer je taj rok određen isključivo za zastaru izvršenja rješenja.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 U 039700 25 Uvp
STRANKA NJENO ZASTUPANJE	Punomoćnik	Kada službeno lice koje vodi upravni postupak dopusti da neku radnju u ime stranke, kao njen punomoćnik, izvrši određeno lice koje nije podnijelo punomoć (npr. član porodice), dužno je da istovremeno naredi tom licu da naknadno u određenom roku podnese odgovarajuću punomoć za tu radnju (opravda preduzetu radnju po pravilima upravnog postupka shodnom primjenom pravila parničnog postupka), koji propust se ne može otkloniti izjavom zainteresovanog lica u odgovoru na tužbu u upravnom sporu, već isključivo pred nadležnim upravnim organom.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 U 143193 23 UŽ
TROŠKOVI POSTUPKA	Troškovi pravnog zastupanja	Kod donošenja odluke o naknadi troškova pravnog zastupanja službenika ili namještenika u organima javne uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u disciplinskom postupku, shodnom primjenom pravila koja uređuju opšti upravni postupak, nadležni upravni organ mora uzeti u obzir odnosno utvrditi i razmotriti slijedeće okolnosti: način pokretanja postupka, vrstu i težinu povreda službenih dužnosti koje su tužiocu stavljene na teret, ozbiljnost mogućih posljedica koje su tužiocu prijetile okončanjem disciplinskog postupka, složenost činjeničnih i pravnih pitanja koja su bila predmet disciplinskog postupka, a svakako i kakav je konačan ishod disciplinskog postupka, te okolnosti koje se tiču sposobnosti službenika ili namještenika da sam adekvatno učestvuje i zaštiti svoja prava u disciplinskom postupku.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 U 152794 24 UŽ
RJEŠENJE	Ispravljanje grešaka u rješenju	Očiglednu grešku u pisanju konačnog upravnog akta nadležni upravni organ može u svako doba (pa i nakon nastupanja pravosnažnosti akta) i bez prijedloga stranke ispraviti, radi čega ista ne može biti osnov za uvažavanje tužbe u upravnom sporu.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 U 149772 23 UŽ

Upravni spor			
Tužba	Sadržaj tužbe	Sud je postupao po neurednoj tužbi i donio nerazumljivu presudu, u kojoj izreka presude nije u saglasnosti sa obrazloženjem, jer izrekom presude sud poništava akt-odgovor tuženog od 25. avgusta 2021. godine, a u obrazloženju daje razloge za poništenje drugog akta-odgovora od 21. juna 2021. godine, navodeći da je to osporeni akt, a ne akt naveden u uvodnom dijelu i izreci presude, koji poništava.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 033108 23 Uvp
Stranke u upravnom sporu	Tužilac	Pravilno označenje poslovnog imena preduzetnika, osim oznake naziva preduzetnika, zahtijeva i navođenje imena i prezimena preduzetnika, jer je preduzetnik fizičko lice koje obavlja preduzetničku djelatnost u svoje ime i za svoj račun radi sticanja dobiti i kao takav je upisan u registar preduzetnika tako da je stranka u postupku preduzetnik, a ne samostalna zanatska radnja.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 005767 23 Uvp
Rješavanje spora	Spor pune jurisdikcije	Odluka u sporu pune jurisdikcije donesena je s obzirom da je sud našao da priroda stvari to dozvoljava i da podaci u spisu pružaju pouzdan osnov za donošenje takve odluke, što je u skladu sa članom 51. Zakona o upravnim sporovima s obzirom da je tuženi u ranijem postupku postupio protivno pravnom shvatanju suda i primjedbama koje je sud dao u ranijoj presudi od 12.05.2023. godine.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 008925 25 Uvp 2
Rješavanje spora	Spor pune jurisdikcije	U situaciji kada je nižestepeni sud u sporu pune jurisdikcije uvažio tužbu i poništio osporeni akt, te uvažio žalbu tužiteljice i poništio prvostepeno rješenje, tada je sa ovlaštenjima nadležnog organa, bio dužan odlučiti i o zahtjevu tužiteljice na način da izreka presude bude jasna, razumljiva i da se može izvršiti.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 034455 23 Uvp
Pravni lijekovi/sredstva	Žalba protiv rješenja o određivanju sudske takse	Kantonalnim zakonom o sudskim taksama propisano je da takseni obveznik može izjaviti žalbu protiv rješenja o naplati sudske takse, pa tako treba da glasi pouka o pravnom lijeku, s tim da će se žalba podnesena protiv rješenja kantonalnog suda o određivanju i naplati sudske takse u upravnom sporu smatrati zahtjevom za vanredno preispitivanje	Vrhovni sud Federacije BiH 06 0 U 019700 25 Uvp 2

		sudske odluke o kojem će rješavati vijeće Upravnog odjeljenja Kantonalnog suda sastavljeno od troje sudija koji nisu učestvovali u donošenju odluke.	
Postupak	Nepostupanje po uputama upravnog suda	Kada nadležni upravni organi (prevashodno prvostepeni upravni organ) prilikom ponovnog rješavanja upravne stvari nisu postupili po uputama upravnog suda, upravni sud je dužan sam na raspravi utvrditi činjenično stanje i na podlozi tako utvrđenog činjeničnog stanja riješiti upravnu stvar presudom ili rješenjem, a koja sudska odluka u svemu zamjenjuje poništeni upravni akt, te istovremeno pokrenuti jasno propisan mehanizam sankcionisanja odgovornih osoba u nadležnom upravnom organu.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 U 143200 23 Už